

**REGIONAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG
TE AMSTERDAM**

Het college heeft het volgende overwogen en beslist omtrent de op 20 juli 2012 binnengekomen klacht van:

A, arts, en B,

beiden in hun hoedanigheid van Inspecteur, werkzaam bij en in deze zaak optredende namens de Inspectie voor de Gezondheidszorg, (hierna te noemen de IGZ), gevestigd te C, klager,

tegen

D,

neurochirurg,

wonende te C,

verweerder.

1. Het verloop van de procedure

Het college heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift met de bijlagen;
- het verweerschrift;
- de repliek;
- de dupliek;
- de correspondentie betreffende het vooronderzoek.

Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de hun geboden mogelijkheid in het kader van het vooronderzoek mondeling te worden gehoord.

De klacht is ter openbare terechtzitting behandeld.

Partijen – de IGZ vertegenwoordigd door genoemde twee Inspecteurs en verweerder in gezelschap van zijn echtgenote E - waren aanwezig. Namens de IGZ is gepleit aan de hand van pleitaantekeningen.

2. De feiten

Op grond van de stukken en hetgeen ter terechtzitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan:

2.1 Op 17 februari 2012 werd prins F in G in Oostenrijk bij het skiën slachtoffer van een lawine. In ernstige toestand is hij overgebracht naar en opgenomen op de afdeling Intensive Care van de Universiteitskliniek in H (Oostenrijk).

2.2 Verweerder, emeritus hoogleraar aan de I, was in de periode van 16 tot en met 19 februari 2012 als neuro-chirurg aanwezig op een congres in H, om over de door hem ontwikkelde zogeheten Elana-techniek te spreken. Zijn vrouw, journaliste, vergezelde hem tijdens het congres. Het congres werd in de Universiteitskliniek gehouden.

2.3 Tijdens een wandeling met zijn vrouw kreeg verweerder telefonisch het bericht van het ernstige ski-ongeluk. Toen hem werd meegedeeld dat de prins in kritieke toestand in de Universiteitskliniek was opgenomen, heeft verweerder contact opgenomen met de Oostenrijkse neurochirurg J. Deze was de plaatselijke organisator van het congres en had verweerder uitgenodigd om te spreken. Verweerder, die de echtgenote van de prins vroeger als buurmeisje had gekend, was geïnteresseerd in de zaak en wilde via zijn Oostenrijkse collega zijn diensten aan de Koninklijke familie aanbieden.

2.4 In aanwezigheid van verweerders echtgenote volgde een gesprek, waarbij J bijzonderheden meedeelde over de gezondheidstoestand van de prins. Zo werd duidelijk gemaakt, gedeeltelijk anders dan tot nog toe gesuggereerd was, dat de prins geen schedelbasisfractuur had, dat er in eerste instantie geen hersenletsel te zien was geweest, dat de prins lang geen zuurstof had gehad en dat de reanimatie erg lang had geduurd.

2.5 Verweerders echtgenote had in overleg met haar man besloten om van het dagblad de NRC een krantenartikel te schrijven over de gebeurtenissen, inclusief de haar door J bekend gemaakte bijzonderheden. Verweerder heeft voorafgaand aan de publicatie het artikel gelezen en de inhoud op hoofdlijnen met J. besproken, die – naar verweerder later duidelijk werd – niet behoorde tot het behandelteam van de prins maar alleen als consulent fungeerde. Verweerder zag – ook in de aarzelingen van de NRC - geen beletsel om het artikel te doen plaatsen.

2.6 Verweerder kwam in het nieuws toen het artikel op februari 2012 in de NRC werd gepubliceerd. Door dit artikel is algemeen beroering ontstaan, onder meer over de reikwijdte van het medisch beroepsgeheim, hetgeen voor de IGZ aanleiding is geweest om een onderzoek in te stellen, en vervolgens de klachtprocedure te starten.

2.7 Op februari 2012 trad verweerder op in het TV-programma Pauw en Witteman. Bij deze gelegenheid kwam hij te vertellen over zijn ervaring jaren geleden als arts-assistent met een oud-minister-president als patiënt, die spoedig daarna zou overlijden. Daarbij heeft verweerder bijzondere en persoonlijke informatie bekend gemaakt. Hoewel de naam niet werd genoemd werd al gauw duidelijk over wie het ging.

3. De klacht en het standpunt van klaagster

De klacht houdt zakelijk weergegeven in dat verweerder:

1. zijn geheimhoudingsplicht als arts heeft geschonden door gegevens over de prins welbewust openbaar te laten maken, terwijl hij het vertrouwelijke karakter van de verkregen informatie kende;
2. zijn titel als arts ten onrechte heeft gebruikt om, in aanwezigheid van zijn vrouw, de patiënteninformatie met zijn collega te kunnen bespreken;
3. in het TV programma Pauw en Witteman herleidbare patiëntgegevens naar buiten heeft gebracht en aldus zijn beroepsgeheim heeft geschonden, en tevens onrust heeft veroorzaakt door uitlatingen te doen over gemakkelijke toegankelijkheid van de medische gegevens.

4. Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen gedeeltelijk bestreden en gedeeltelijk in een ander daglicht geplaatst.

Het verweerschrift, dat namens verweerder door een advocaat is opgesteld, bevat verschillende (formele) verweren die klager, nadat hij en zijn advocaat elkaar vaarwel hadden gezegd, voor een belangrijk deel heeft laten varen.

Verweerdens motivering daarvoor is blijkens de door hem persoonlijk opgestelde dupliek, dat hij een uitspraak wil over de vraag, of en zo ja, in welke mate hij het medisch beroepsgeheim heeft geschonden. Hij wil voorkomen dat hij vanwege juridisch-technische redenen vrijuit zou gaan en daarmee die vraag onbeantwoord zou blijven.

Verweerder hoopt alleen maar duidelijk te maken dat hij misschien verkeerd, maar wel te goeder trouw heeft gehandeld.

Hij heeft zich aldus aan het oordeel van het tuchtcollege gerefereerd, voor zover dit meent dat hij tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld.

Op de stellingen van verweerder zal hieronder worden ingegaan.

5. De overwegingen van het college

5.1 Gelet op het zojuist beschreven nader ingenomen standpunt van verweerder beperkt het college zich voor de voorvragen tot het oordeel dat de IGZ ontvankelijk is in haar klacht, ook waar het de eerste twee klachtonderdelen betreft die in het buitenland te situeren zijn. De werkingssfeer van het tuchtrecht wordt niet zonder meer beperkt door de Nederlandse landsgrenzen. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waaronder de aard en de ernst van het verwijt en de aard van de relatie, kan aan de BIG-geregistreerde beroepsbeoefenaar ook met succes een verwijt worden gemaakt indien deze tuchtrechtelijk verwijtbaar in het buitenland heeft gehandeld of nagelaten. Het verwijt aan verweerder is naar de stellingen van de IGZ, in verband met de hiervoor beschreven feiten en omstandigheden, zodanig tuchtrechtelijk verwijtbaar dat een beoordeling daarvan binnen de grenzen van het tuchtrecht valt. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat het verwijt daadwerkelijk weerslag heeft op de individuele gezondheidszorg.

5.2 Verder wordt overwogen dat het tuchtrecht ook geldt voor gedragingen die niet de arts-patiënt relatie betreffen maar wel in strijd zijn met het algemeen belang gelegen in een goede uitoefening van de individuele gezondheidszorg. Dat is hier aan de orde gesteld, zodat beoordeeld dient te worden of deze tweede tuchtnorm geschonden is. De slotsom is dat de IGZ ontvankelijk is in haar klacht en dat deze nu inhoudelijk zal worden beoordeeld.

5.3 De IGZ stelt dat de voor artsen geldende geheimhoudingsverplichting zich ook uitstrekt over de gegevens die een arts in zijn hoedanigheid van arts ter ore komen zonder dat sprake is van een arts-patiëntrelatie. Het college acht dit standpunt onjuist. De verplichting tot geheimhouding geldt tegenover en is afgeleid van de persoon, over wie en over wiens gezondheidstoestand aan de arts in het kader van de behandelrelatie iets vertrouwelijks bekend is geworden. Alleen met toestemming van de patiënt – of iemand die namens hem optreedt - kan in beginsel ontheffing van deze verplichting worden verleend. In dit geval was verweerder niet de arts van de prins, zodat strikt genomen voor verweerder geen geheimhoudingsplicht gold. Dit neemt niet weg, en daar heeft de klacht ook betrekking op, dat een arts ook buiten een arts-patiëntrelatie om onzorgvuldig handelt door hem ter kennis gebrachte vertrouwelijke gegevens over een patiënt aan derden te verstrekken. In deze zaak was de aan verweerder verstrekte informatie over prins F onmiskenbaar privacygevoelig die verweerder niet zonder toestemming van de

echtgenote van de prins, of een ander namens haar, publiekelijk bekend had mogen maken. Dat betekent dat het eerste klachtonderdeel gegrond is.

5.4. Ook het derde klachtonderdeel is gegrond, althans wat het eerste gedeelte daarvan betreft. Onder verwijzing naar wat zojuist onder 5.3 is overwogen heeft verweerder door tijdens de tv-uitzending gegevens te verstrekken over een oud-politicus die diens geestelijke gezondheidstoestand betreffen, de op hem als arts rustende vertrouwelijkheid geschonden. Bedacht moet worden dat ook onmondige patiënten - of zij overleden zijn dan wel in coma verkeren – moeten kunnen rekenen op discretie en vertrouwelijkheid. Dat verweerder de betrokken persoon tijdens de uitzending niet bij naam heeft genoemd maakt dit niet anders. Hij had er rekening mee moeten houden dat de persoonsgegevens door de wel bekend gemaakte informatie te herleiden was hetgeen hier het geval is geweest. Zijn afweging dat zijn beroepsgeheim na zoveel jaren “ inmiddels wel was verjaard” is een foute geweest. Het derde klachtonderdeel is gegrond.

5.5. Het in het derde klachtonderdeel omschreven tweede verwijt betreft verweerders uitlatingen over de gemakkelijke toegankelijkheid van de medische gegevens. Na het verweer is de IGZ daarop alleen zeer in het kort teruggekomen in de pleitaantekeningen. Dit verwijt wordt ongegrond geacht, nu niet uit te sluiten is dat bedoelde uitlatingen enig doel dienden. Welk verder liggende doel verweerder met deze opmerking ook heeft willen dienen, de vrijheid van meningsuiting geeft eenieder, dus ook een arts, de bevoegdheid om uitspraken in dit verband te doen. Dat zou alleen anders kunnen zijn indien voorbeelden worden aangehaald waarmee vertrouwelijke gegevens van patiënten worden prijsgegeven. Daarvan is hier niet, althans te weinig gebleken.

5.6. Het tweede klachtonderdeel is ongegrond. Weliswaar heeft verweerder de bewuste gegevens van J. ontvangen, omdat deze en verweerder elkaar als arts kenden, maar niet kan worden geconcludeerd dat verweerder daarvoor speciaal zijn hoedanigheid van arts nog moest inzetten. Overigens heeft deze klacht met het oog op wat hiervoor is overwogen over de onderdelen 1. en 3. geen bijzondere relevantie.

5.7. Verweerder heeft ter rechtvaardiging aangevoerd dat hij – zoals hij het zakelijk weergegeven zei in genoemde tv-uitzending – belangrijk nieuws had gehoord en een correctie van zo'n klein stukje medische informatie op wat er roezemoesde wel kon en nodig vond, medisch beroepsgeheim of niet. Verweerder heeft voorts verklaard dat hij ter geruststelling van het Nederlandse publiek dit “ lichtpuntje” aan het Nederlandse publiek bekend moest maken, waar de Rijksvoorlichtingsdienst(RVD) zo slecht over de gezondheidstoestand van de prins communiceerde.

5.8. Het college verwerpt dit beroep op rechtvaardiging. Achteraf blijkt dat de in het geplaatste krantenartikel vermelde medische gegevens een te gunstige indruk over de gezondheidstoestand van de prins hebben gewekt. Bovendien heeft het de onzekerheid bij het publiek juist niet weggenomen. Afgezien daarvan had verweerder niet het recht om de informatie naar buiten te brengen. De RVD is daar de geëigende instantie voor en uit niets blijkt dat verweerder deze overheidstaak in het algemeen belang moest overnemen. Hij had evenmin de voor bekendmaking noodzakelijke toestemming van de echtgenote van de prins gevraagd of verkregen. Omtrent zijn wens om “iets voor de Koninklijke familie” te doen, heeft hij overigens ook in een later stadium geen gehoor gevonden.

Het door verweerder bij verweerschrift gedaan maar later niet gehandhaafd beroep op de vrijheid van meningsuiting gaat niet op. De zwijgplicht is in gevallen zoals de onderhavige van belangrijker gewicht dan de vrijheid om vertrouwelijke gegevens over een patiënt bekend te maken. Dat wordt niet anders doordat J. verweerder kennelijk niet op zijn zwijgplicht heeft gewezen.

5.9. Verweerder heeft zijn mond voorbij gepraat. Dat heeft hij welbewust en zonder goede grond gedaan. Hij heeft de publiciteit gezocht door zijn echtgenote toe te laten bij een “gesprek onder artsen”, wetende dat zij de vertrouwelijke gegevens bekend zou (kunnen) maken. Zelfs toen de NRC terughoudendheid over publicatie toonde, heeft hij zich niet bedacht. Bij Pauw en Witteman heeft hij enkele dagen later opnieuw niet de nodige terughoudendheid betracht door nog eens zijn wetenschap toe te lichten. Hij heeft bij die gelegenheid ook in een andere zaak persoonlijke dingen uit de doeken gedaan (zie hiervoor onder 5.4.) die hij “gewoon” voor zich had moeten houden.

5.10. Ter zitting raakte verweerder, onnodig, aan de praat over een patiënt die hij met naam en toenaam noemde, die hij ooit had behandeld. De conclusie moet zijn dat bij hem medische en/of privacy gevoelige gegevens van (publiekelijk bekende) personen niet veilig zijn. Hij heeft er aldus niet blijk van gegeven dat hij het met deze naar het oordeel van het tuchtcollege kernverplichting nauw neemt. Ook ziet hij niet in dat dit “praten” over patiënten niet past. Herhaling van een dergelijk loslippig gedrag is niet uitgesloten. Daarom is, ondanks de zeer goede staat van dienst van verweerder als neurochirurg, oplegging nodig van een maatregel zoals hierna wordt vermeld. Hij is in deze zaak verwijtbaar fout geweest. Het college zal geen uitspraak doen over de vraag, zoals verweerder dat mogelijk heeft gewenst, of hij (wel fout maar) te goeder trouw heeft gehandeld. Deze vraag is gelet op voorgaande overweging niet relevant.

5.11. Verweerder heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij ingevolge artikel 47 lid 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg had behoren te betrachten. Om redenen, aan het algemeen belang ontleend, zal de beslissing zodra zij onherroepelijk is op na te melden wijze worden bekendgemaakt. De reden daarvoor is om, mogelijk ten overvloede, er in breder verband bekendheid aan te geven dat het tot de kerntaken van een BIG-geregistreerde hulpverlener behoort, en aldus een serieus te nemen plicht is, om over privacygevoelige gegevens van een patiënt te zwijgen.

6. De beslissing

Het Regionaal Tuchtcollege:

- berispt verweerder;
- bepaalt dat de beslissing ingevolge artikel 71 van de Wet BIG in de Nederlandse Staatscourant zal worden bekendgemaakt en zal worden aangeboden aan het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht , Medisch Contact en Gezondheidszorg Jurisprudentie met het verzoek tot plaatsing.

Aldus gewezen op 23 april 2013 door:

mr. J.S.W. Holtrop, voorzitter,

dr. W. Boogerd, P. Beker en dr. J.D. Banga, leden-arts,

mr. E. W.M. Meulemans, lid-jurist,

mr. C.G.J. Pluijgers, als secretaris,

en in het openbaar uitgesproken ter terechtzitting van 18 juni 2013 door de voorzitter in aanwezigheid van de secretaris.

w.g. J.S.W. Holtrop, voorzitter

w.g. C.G.J. Pluijgers, secretaris